

Redogörelse för nyheter och förändringar i RiB

Den 30 april 2019 träffade SKL/Sobona överenskommelse om lön och anställningsvillkor för räddningstjänstpersonal i beredskap (RiB) med Brandmännens Riksförbund, Svenska Kommunalarbetsareförbundet (Kommunal) och Vision.

SKL och Sobonas främsta prioritet har under dessa förhandlingar varit att få en lång avtalsperiod för att ge arbetsgivarna förutsättningar att kunna arbeta med en långsiktig strategisk planering. Villkorsförändringarna har gjorts i syfte att stödja verksamhetsutvecklingen och bidra till att arbetsgivarna ska kunna behålla och rekrytera personal med rätt kompetens då det är en av de stora utmaningarna för arbetsgivarna framöver.

SKL och Sobona har eftersträvat en fortsatt ökad flexibilitet i beredskapsförläggningen i syfte att möjliggöra för personer att kunna kombinera sitt vanliga arbete och familjeliv med att vara beredskapsbrandman. Det har vidare gjorts flera förändringar i syfte att underlätta bemanningen under perioder då det kan vara särskilt svårt.

Avtalet omfattar samtliga villkor och ersättningar för räddningstjänstpersonal i beredskap och ersätter tidigare avtal RiB 17.

Avtalet omfattar perioden 2019-05-01 – 2022-04-30. Avtalet är inte uppsägningsbart i förtid.

Ersättningen för tjänstgöring (som flera andra ersättningar enligt avtalet grundar sig på) räknas upp med 2,3% för perioden 2019-05-01 – 2020-04-30. För 2020 och 2021 höjs ersättningen med det s.k. "märket" som fastställs av parterna inom industrin

RiB i lydelse 2019-05-01 innehåller följande förändringar.

Förhandlingsprotokoll

§ 5 Central protokollsanteckning

Ny paragraf. Centrala parter ska gemensamt lyfta fram möjligheten att arbeta som beredskapsbrandman som något attraktivt och meriterande. Detta i syfte att underlätta möjligheten att rekrytera och behålla personal. En viktig del är att verka för att bredda rekryteringen och attrahera nya grupper att söka sig till räddningstjänsten.

Centrala parter ska vidare lyfta fram vinsten för huvudarbetsgivarna med att ha beredskapsbrandmän anställda på arbetsplatsen samt värdet av att medverka till ett samhällsnyttigt system.

§ 6 Central protokollsanteckning

Ny paragraf. Skrivningen om hur centrala parter ska fastställa löneutrymmet för kommande år i avtalsperioden fanns tidigare som anmärkning till avtalets § 5 Mom 1 och har nu flyttats till Central protokollsanteckning eftersom det rör ett centralt åtagande.

Bestämmelser för räddningstjänstpersonal i beredskap, RiB 19, bilaga 1

§ 2 Allmänna åligganden

Den tidigare anmärkningen gällande skriftligt intyg om tjänstgöringshinder har lyfts in i brödtexten och omformulerats. Ett förtydligande har gjorts att intyget ska vara utfärdat av läkare, tandläkare eller Försäkringskassan vid sjukdom, alternativt av huvudarbetsgivaren om tjänstgöringshindret istället beror på förhållanden i huvudanställningen.

§ 3 Intyg om tjänstbarhet och hälsoundersökningar

Det första stycket, gällande arbetsgivarens möjlighet att begära läkarintyg om tjänstbarhet inför anställning, har formulerats om i syfte att förtydliga bestämmelsen och modernisera språket. Arbetsgivaren ska begära intyg om tjänstbarhet innan anställningen ingås. Arbetsgivaren ska inte anställa den arbets sökande med reservationen "under förutsättning att godtagbart intyg om arbetsförmåga lämnas". Det är både avtalsmässigt och praktiskt bättre att intyg om arbetsförmåga lämnats till

arbetsgivaren före anställningsavtalets ingående. Arbetsgivaren behöver informera om detta på lämpligt sätt under rekryteringsgången.

Det sista stycket gällande ersättning för tidsåtgång i samband med regelbundna hälsoundersökningar har flyttats till kapitel 2 ersättningar.

§ 4 Beredskapstjänst

Mom. 1

Anmärkning 2 har ändrats genom att pingstafton och pingstdagen har strukits, vilket innebär att förhöjd beredskapsersättning enligt anmärkningen inte längre faller ut under pingstafton och pingstdagen. Vidare har anmärkningen omformulerats, enbart i syfte att förenkla och förtydliga. Ingen ändring har gjorts i sak.

Mom. 2

Anmärkningen har omformulerats i syfte att modernisera språket. Ingen ändring har gjorts i sak.

Mom. 3

Tillägget på beredskapsersättningen som utges under 8 sommarveckor har höjts från 35 procent till 40 procent av beredskapsersättningen. Avtalstexten har även förtydligats för att klargöra att det rör sig om totalt 8 veckor.

Mom. 4

Momentet, som handlar om tillägg på beredskapsersättning för ansvarig förman, har formulerats om i syfte att förtydliga möjligheten att göra avsteg genom lokalt kollektivavtal.

Den tidigare anmärkningen till momentet som handlade om att hänsyn ska tas till arbetstagares kompetens som räddningsledare har strukits utifrån att överenskommelse enbart kan ske genom lokalt kollektivavtal. Den tidigare skrivningen tog sikte på enskilda individer trots att enskilda överenskommelser som innehåller avsteg från bestämmelsen inte är möjliga att träffa.

Lokalt kollektivavtal kan däremot omfatta principer för hur nivån på beredskapstillägget för ansvarig förman kan sättas individuellt och differentierat.

Mom. 5

Ett nytt moment har tillförts som lyder: "När en arbetstagare efter förfrågan från arbetsgivaren åtar sig beredskap utöver sin fastställda beredskapstjänstgöring utges ett tillägg med 30 procent av ersättningen per timme enligt § 4 mom. 1."

Momentet innebär att ett tillägg på beredskapsersättningen utges då arbetstagare, som fullgjort sin egen beredskapstjänstgöring, på arbetsgivarens initiativ tillfrågas och åtar sig ytterligare beredskap. Momentet syftar till att underlätta bemanning av uppkomna vakanser, exempelvis på grund av sjukdom, vård av barn mm.

Tillägget utges inte vid exempelvis byten, ändrade beredskapsscheman mm oavsett om dessa sker på arbetstagarens eller arbetsgivarens initiativ.

Hos vissa arbetsgivare kan det sedan tidigare finnas lokala tillägg i samma syfte. Frågan om dess fortsatta tillämpning påverkas inte av införandet av denna bestämmelse.

§ 5 Tjänstgöring

Mom. 1

I momentet regleras ersättning vid tjänstgöring med ett krontalsbelopp per timme. Nivån på krontalsbeloppet fastställs av centrala parter och följer utrymmet för berörda arbetsgivarorganisationer och IF Metall inom den internationellt konkurrensutsatta sektorn.

Fr.o.m. 2019-05-01 utgår ersättning per timme med 170,30 kronor per timme.

Fr.o.m. 2020-05-01 utgår ersättning per timme med 170,30 kronor x det fastställda utrymmet i procent.

Fr.o.m. 2021-05-01 utgår ersättning per timme med ersättning per 2020-05-01 x det fastställda utrymmet i procent.

Skrivningen om hur centrala parter ska fastställa utrymmet för kommande år i avtalsperioden, som tidigare fanns som anmärkning, har nu flyttats till § 6 Central protokollsanteckning eftersom det rör ett centralt åtagande.

Mom. 2

Momentet avseende ersättning vid tjänstgöring som föranletts av larm har omstrukturerats i syfte att öka tydligheten samt har förändrats materiellt enligt följande:

Från och med 2019-05-01:

- Det införs en förhöjd ersättning för tjänstgöring från och med nionde timmen. Ersättningen från och med nionde timmen höjs från 140 procent till 155 procent av ersättningen per timme enligt § 5 mom. 1.

Från och med 2020-11-01:

- Ersättningen för första timmen höjs från 175 procent till 180 procent av ersättningen per timme enligt § 5 mom. 1
- Ersättningen från och med nionde timmen höjs från 155 procent till 180 procent av ersättningen per timme enligt § 5 mom. 1.

§ 8 Hälsoundersökningar och fysiska tester

Ny paragraf.

Innehållet i det första stycket låg tidigare under § 3 men har flyttats in i kapitlet om ersättningar för att öka tydligheten. Stycket slår fast att arbetstagare har rätt till ersättning enligt § 5 mom. 1 för all tidsåtgång i samband med regelbundna hälsoundersökningar som är nödvändiga för bedömning av arbetstagarens hälsotillstånd. Ordet "all" har tillkommit och innebär enbart ett förtydligande, dvs. ingen materiell förändring.

Andra stycket är nytt och slår fast att arbetstagare har rätt till ersättning enligt § 5 mom. 1 för all tidsåtgång i samband med fysiska tester som har beordrats av arbetsgivaren i syfte att säkerställa tjänstbarheten.

§ 9 Utbildning och övning

Numreringen har ändrats till följd av andra ändringar och tillägg i avtalet.

Mom. 1

Ett förtydligande till momentet: I de fall arbetsgivaren kräver att arbetstagare ska vidareutbilda sig i yrket bekostar arbetsgivaren utbildningen. Detta gäller exempelvis motorsågsutbildning, behörighet att framföra fordon som kräver körkortsklass C eller BE eller höjdfordonskompetens.

Anmärkning 3 har ändrats dels genom en mindre språklig modernisering, dels genom ett förtydligande som innebär att eventuell ersättning till arbetstagare som i sin huvudsysselsättning är att betrakta som enskild företagare och beordras genomgå utbildning är begränsad till 200 procent av ersättningen per timme enligt § 5 mom. 1.

Mom. 4

Ett förtydligande till momentet: Beordrad övning som utgår från egen station ersätts enligt § 5 mom. 1 till och med att återställning på stationen slutförts.

§ 10 Möjlighet till kostnadsersättningar

En ny paragraf har tillförts som innebär en möjlighet för arbetsgivare och arbetstagarorganisation att träffa lokalt kollektivavtal om ersättningar för kostnader som kan uppstå för arbetstagaren i samband med beredskapsanställning.

Paragrafen anger även en möjlighet att träffa enskild överenskommelse mellan arbetsgivare och arbetstagar om dessa ersättningar. Sådan överenskommelse ska vara skriftlig.

Skulle det lokala kollektivavtalet reglera samma fråga som en enskild överenskommelse gäller den enskilda överenskommelsen.

Exempel på kostnader kan vara extra parkeringskostnader, motorvärmare m.m.

§ 11 Ersättning vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom

Numreringen har ändrats till följd av andra ändringar och tillägg i avtalet.

Begreppet "deltidsbrandman" har ersatts med "anställning enligt RiB" för att uppnå enhetlig avtalstext.

Antal dagar med ersättning vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom har höjts från 120 till 180 dagar.

Ett förtydligande till momentet:

Om arbetsförmågan är helt nedsatt på grund av sjukdom enbart i anställningen enligt RiB och sjukpenning ej utges enligt socialförsäkringsbalken, utges ersättning motsvarande 77,6 procent av beredskapsersättning som annars skulle ha utgetts, dock längst till och med den 180:e kalenderdagen i sjukperioden. Det innebär att:

- Dag 1-14 ersätts med 77,6% av beredskapsersättningen och ersättning för inplanerad övning och utbildning
- Dag 15-180 ersätts med 77,6% av beredskapsersättningen

Vid arbetsförmåga i både huvudanställningen och i anställningen enligt RiB betalar arbetsgivaren ut sjuklön de första 14 dagarna. Läkarintyg krävs fr. o. m. dag 8.

- Dag 1-14 utges sjuklön med 80 % av beredskapsersättningen, ersättning för larm, övningstid och all annan schemalagd tid
- Från ersättningen görs ett karensavdrag

§ 12 Under graviditet

Numreringen har ändrats till följd av andra ändringar och tillägg i avtalet.

Begreppet "deltidsbrandman" ersatt med "anställning enligt RiB" för att uppnå enhetlig avtalstext.

§ 13 Övrigt

Numreringen har ändrats till följd av andra ändringar och tillägg i avtalet.

Ordet "särskilt" har ersatts med "enskilt" i syfte att tydliggöra språket.

§ 14 Semester

Numreringen har ändrats till följd av andra ändringar och tillägg i avtalet.

§ 15 Avstängning

Numreringen har ändrats till följd av andra ändringar och tillägg i avtalet.

§ 16 Disciplinpåföljd

Numreringen har ändrats till följd av andra ändringar och tillägg i avtalet.

§ 17 Anställningens upphörande

Numreringen har ändrats till följd av andra ändringar och tillägg i avtalet.

§ 18 Turordning och företrädesrätt

Numreringen har ändrats till följd av andra ändringar och tillägg i avtalet.

§ 19 Utbetalande av ersättning

Numreringen har ändrats till följd av andra ändringar och tillägg i avtalet samt konsekvensändring i paragrafhänvisning.

§ 20 Skyddsutrustning

Numreringen har ändrats till följd av andra ändringar och tillägg i avtalet.

§ 21 Avtalsförsäkringar, pensioner m.m.

Numreringen har ändrats till följd av andra ändringar och tillägg i avtalet samt konsekvensändring i paragrafhänvisning.